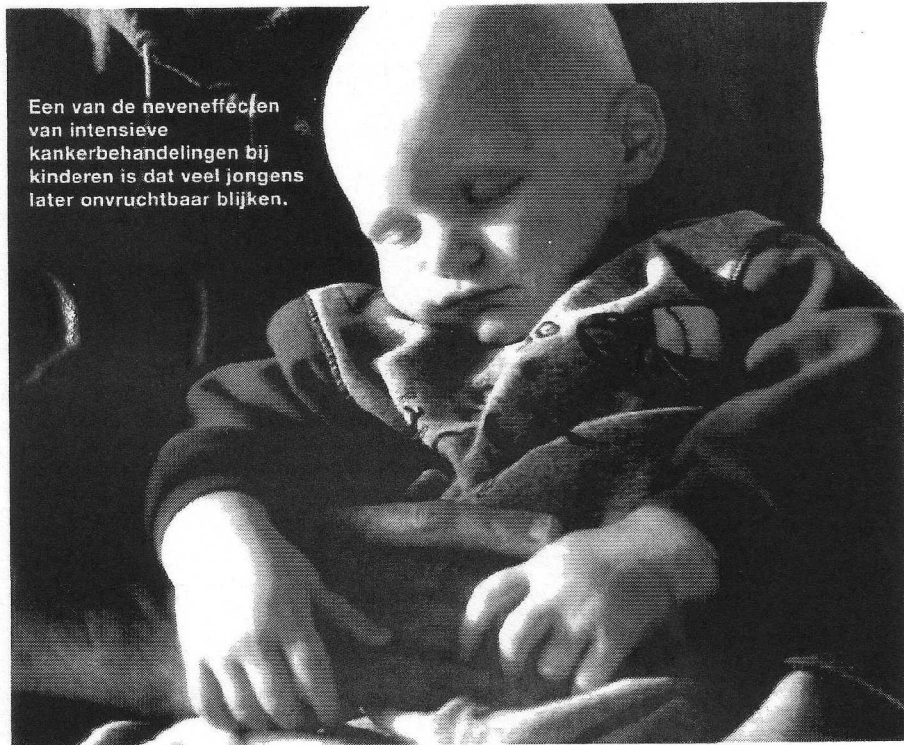

JONGE KANKERPATIËNTEN LATER TOCH VRUCHTBAAR

De onvruchtbaarheid waarmee jongens worden geconfronteerd die als kind een intensieve kankerbehandeling hebben ondergaan, is misschien te omzeilen.

Heel wat jongens bij wie als kind kanker werd vastgesteld, kregen zware behandelingen zoals totale lichaamsbestraling, hoge dosissen chemotherapie en allogene beenmergtransplantatie. Hoewel die behandelingen het sterftecijfer sterk hebben doen dalen, is een van de nevenwerkingen van chemo- en radiotherapie dat ze niet alleen de tumorale cellen, maar ook andere sneddelende cellen in het lichaam beschadigen. Zo worden ook de spermatogoniale cellen vernietigd, waardoor veel jongens later onvruchtbaar blijken. Bij volwassenen die een kankerbehandeling moeten ondergaan, bestaat de mogelijkheid dat vóór de aanvang van de behandeling zaadcellen in een spermabank opgeslagen worden totdat de kinderwens zich stelt. Ingebankte zaadcellen kunnen dan worden gebruikt om eicellen via geassisteerde reproductietechnieken – zoals IVF of ICSI – te bevruchten. Maar bij kleine kinderen is dat niet mogelijk, omdat er vóór de puberteit nog geen spermatogenese of zaadproductie heeft plaatsgevonden en er dus geen volwassen spermatozoa aanwezig zijn.

Spermatogoniale stamceltransplantatie belooft dit probleem te omzeilen. Bij deze techniek werd bij een vruchtbare donormuis een zaadbal weggenomen die enzymatisch werd verteerd. De op deze manier verkregen oplossing werd bij een steriele muis geïnjec-

Een van de neveneffecten van intensieve kankerbehandelingen bij kinderen is dat veel jongens later onvruchtbaar blijken.

teerd. Daardoor kreeg het voordien steriele muisje na paring met een fertiel vrouwtje nakomelingen met het genotype van de donormuis. Hoewel de techniek voor het eerst werd beschreven in 1994, werd nu pas de efficiëntie ervan bestudeerd. Daaruit blijkt dat de vruchtbaarheid kan terugkeren, maar niet honderd procent. 'Normaal vruchtbare muizenkoppeltjes waren vruchtbaarder dan getransplanteerde diertjes', vertelt ons on-

derzoekster Ellen Goossens. 'Vooral de beweeglijkheid van de zaadcellen was bij getransplanteerde muizen lager dan bij normaal vruchtbare mannetjesmuizen. Toch blijft dit een verbetering.' Hoewel de techniek alleen nog maar werd getest op proefdieren, is ze volgens de onderzoekers ook voor menselijke kankerpatiënten hoopgevend. (EV)

Bron: dr. Ellen Goossens, Centrum voor Reproductieve Geneeskunde, UZ Brussel